

تخت جمشید

از پس سیلاب برآمد

وقتی که واژه سیلاب کنار نام فارس و شیراز بنشیند، ناخوابسته ذهن می‌رود سرآغ حادثه تلخ دروازه قرآن و آن سیلابی که هر چه در این مسیر گردشگری بود، شست و برد. اما برخی مناطق و محوطه‌های میراثی و گردشگری فارس هم بودند که عجیب از امتحان سیلاب زدگی سربلند بیرون آمدند، مثل بنای جهانی تخت جمشید. باران در مردودشت هم بارید و سیلاب به تخت جمشید هم هجوم آورد، اما معماری پیچیده و شگرف این بنا و تدابیر و ساخت آبراهه‌های متعدد و کانال دفع سیلاب در هزار و اندی سال پیش، از سیلاب اخیر نجاتش داد. بیش از ۱۲۰ متر از این کانال و آبراهه‌ها در دهه ۸۰ و اوایل ۹۰ لایروبی و کاوش شده بود و این لایروبی امروز به داد این اثر جهانی رسید. همچنین صفه‌سازی آرامگاه کوروش و گابیون‌بندی جداره‌های رود پشت آن در دهه ۸۰ توسط بنیاد پارسه، خطر سیل را از این محوطه دور کرده است.

اما آن‌طور که محمدحسن طالبیان، معاون میراث فرهنگی کشور گفته ترک‌های نقش رستم، متأسفانه در حال باز شدن بوده و وضعیت بحرانی است. همچنین با آن‌که اثر دروازه قرآن در سلامت است، اما برخی بناهای تاریخی در جافت شیراز دچار تخریب و فرسایش شده. حمام و بازار وکیل هم دچار آبگرفتگی شده است. در مجموع بناهای ساسانی فارس آسیب‌های جزئی دیده‌اند، ولی در معرض جدی تهدید باران و سیل قرار دارند.

اثر تاریخی پایتخت‌نشینان در مقابل سیلاب کم‌آورد

پای سیلاب به پایتخت هم رسید و زهرش به پل‌های تاریخی آن از جمله پل کن هم فرو رفت. پل کن به گفته خسروآبادی، شهردار منطقه ۵ تهران، بر اثر فشار سیلاب فرو ریخت. این پل متعلق به دوره قاجاریه بود و شرق و غرب کن را به یکدیگر وصل می‌کرد. شهردار منطقه ۵ تهران تصریح کرد: طی گفت‌وگوهایی که با بزرگ نیا مدیر کل میراث فرهنگی داشتمی مقرر شد در کمترین زمان ممکن پل را بازسازی کنند. / میراث‌آریا

بارش‌های سیل‌آسای اخیر به بسیاری از آثار تاریخی کشور آسیب وارد کرد

میراث آب گرفته

از قدیم گفته‌اند آتش که گرفت خشک و تر با هم می‌سوزند. باران هم که بیاید، کاری ندارد روی دشت و دریا می‌بارد یا در شهر و روستا و روی خانه‌های مسکونی یا آثار تاریخی و کهن و باارزش ملی. سیلاب هم که راه بیفتد، مسیرش را برای سلامت کسی کج نمی‌کند، به تاخت می‌رود و می‌شوید و می‌برد هرچه در مسیرش قد علم کرده و ادعای وجود می‌کند. درست مثل باران‌ها و سیلاب‌های همین روزهای گذشته که هر آنچه از آثار تاریخی و میراثی و غیرمیراثی در مسیرشان بود، در استان‌های گلستان، لرستان، همدان، فارس و خوزستان شستند و بردند. البته آنهایی که قرص و محکم بودند و قدرت و قوتی داشتند و تدبیری در ساخت و معماری شان اندیشیده شده

گروه ایران

تخت جمشید

در حالی که آثار

تاریخی و باستانی

در استان‌های

همدان، لرستان،

گلستان و ...

دچار

صدمه و تخریب

شده‌اند، سیلاب

هنوز آنچنان که

باید و شاید به آثار

تاریخی خوزستان

راه نیافته اما خطر

به شدت در کمین

تمدن این دیار

کهن است

میرفتاح دیگر یخچال ندارد

همدان مثل گلستان، لرستان و خوزستان در صدر اخبار بارش‌ها و سیلاب و آبگرفتگی نبود، اما در صدر اخبار تخریب میراثی بود و تصاویری از تخریب یخدان میرفتاحش از معدود آثار تاریخی کشورمان بود که بسرعت به سات‌ها و فضا‌های مجازی و شبکه‌های اجتماعی راه یافت. یخچال تاریخی میرفتاح یکی از آثار دوره قاجاریه شهرستان ملایر (مسیر بلوار ملایر به بروجرد) است که توسط شخصی با نام میرفتاح و با آجر و به شکل گنبدی ساخته شده. این بنا ثبت ملی شده بود و به‌خاطر شدت بارندگی‌ها بخش بزرگی از آن به‌ویژه در قسمت گنبد فرو ریخت. البته مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری همدان به رسانه‌ها گفته این بنای تاریخی بزودی مرمت خواهد شد. علی‌المیر گفته این بنا هنگام فروریزی هیچ بازیدکننده‌ای نداشته زیرا طرح محوطه‌سازی آن در حال اجرا بوده است. ضمن این‌که قسمت کف و ورودی این بنا هم سال گذشته مرمت شده بود. علاوه بر یخدان میرفتاح، آثار دیگری چون حمام حاج آقاآرتاب، پل زرامین، پل فرسفیج، مسجد بازاران و منزل اقتداری هم در بارندگی‌های روزهای گذشته دچار خسارت شدند. همدان ۱۸۰۰ اثر تاریخی دارد.

قبل از تخریب

بعد از تخریب

رسانه‌ها گفته این بنای تاریخی بزودی مرمت خواهد شد. علی‌المیر گفته این بنا هنگام فروریزی هیچ بازیدکننده‌ای نداشته زیرا طرح محوطه‌سازی آن در حال اجرا بوده است. ضمن این‌که قسمت کف و ورودی این بنا هم سال گذشته مرمت شده بود. علاوه بر یخدان میرفتاح، آثار دیگری چون حمام حاج آقاآرتاب، پل زرامین، پل فرسفیج، مسجد بازاران و منزل اقتداری هم در بارندگی‌های روزهای گذشته دچار خسارت شدند. همدان ۱۸۰۰ اثر تاریخی دارد.

لرستان و پل‌هایی که يك به يك فرو می‌ریزد

سیلاب که از سر کمیشان و آق قلا در گلستان گذشت، کسی فکرش را هم نمی‌کرد بدتر از این هم وجود داشته باشد، اما وجود داشت و آن روزگار تار لرستان بود؛ لرستان، سرزمین آبشارها و کوه‌ها و صخره‌ها و طبیعت سرسبز و بکر؛ لرستان سرزمین رودها و پل‌های تاریخی و لرستان؛ دیار قوم نجیب و غیور. لر لرستان بی‌تا تازه صاحب قطار گردشگری شده بود؛ قطاری که می‌خواست دور این استان بگردد و گردشگران را به تماشای تکه‌تکه طبیعت بکر این استان غربی کشورمان ببرد. بارش‌ها که زیاد شد و سیلاب از کوه‌ها و صخره‌ها به دشت‌ها روانه شد، قطار گردشگری هم که قرار بود از اولین روز نوروز سوتش به صدا درآید، روی ریل نرفته از حرکت بازایستاد؛ قطاری که اگر می‌توانست روی ریلش حرکت کند و مسیر حاشیه رودها و پل‌ها را بگیرد و برود، حتماً دل‌گردشگرانش را داغ می‌کرد، با نظاره پل‌ها و بناهایی که یکی یکی در حال فروریزی است. خسارت میراثی سیلاب ده‌ها میلیاردی است، خسارتی که بیش از هرجایی به پل‌های کهن این شهر تاریخی وارد آمده؛ پل‌هایی مثل کشکان، افرینه، کلهر، پلدختر و نیز پل تاریخی گپ. البته سیدامین قاسمی، مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری لرستان گفته به جز پل‌ها، آثار تاریخی دیگری مثل تپه قلعه فلک الافلاک هم دچار تخریب و خسارت شده و در مجموع ۵۰۰ اثر تاریخی این استان تا این لحظه از گزند سیلاب در امان نبوده است.

آثار تاریخی تکیه معاون الملک تخلیه شد

در کرمانشاه هم مهم‌ترین اثری که فعلاً نگرانی از تخریب آن وجود دارد، تکیه معاون الملک است که بی‌شک یکی از زیباترین آثار و بناهای تاریخی کشور است. طی روزهای گذشته و با توجه به احتمال وقوع سیل در کرمانشاه، آثار تاریخی تکیه معاون الملک به مخزن موزه بزرگ کرمانشاه منتقل شده و فعلاً مسؤولان سازمان میراث فرهنگی و استان نگران حیات این بنای تاریخی هستند.

محمدحسن طالبیان معاون میراث فرهنگی هم با تأکید بر این‌که نگران وضعیت آثار تاریخی کرمانشاه هستیم، گفته به ما هم اعلام شده تکیه معاون‌الملک در خطر است، به همین علت آثاری که آنجا بود را به مخزن موزه بزرگ کرمانشاه منتقل کردیم. چون در آن محدوده مشکل بالا بودن آب‌های زیرزمینی وجود دارد.

سازه‌های آبی شوشتر در هجوم آب‌های بی پروا

سازه‌های آبی شوشتر، با سازه و معماری عجیب، یکی از شگرف‌ترین آثار تاریخی کشور و جهان است که نامش در فهرست جهانی هم می‌درخشد و البته این روزها به شدت در معرض خطر است. هرچند مدیر پایگاه میراث جهانی سازه‌های آبی شوشتر گفته سازه‌های آبی شبانه‌روز رصد می‌شود و پایش شبانه‌روزی دبی آب کارون برای حفاظت از سازه‌های آبی شوشتر در حال انجام است. / میراث‌آریا

برج قابوس جان سالم به‌در برد، اما ...

گلستان تقریباً اولین جایی بود که مقابل همه‌ سیلاب کم‌آورد و شهرها و روستاهایش را به تاراج سیلاب و بارش‌های بی‌امان بهاری سپرد. یکی از شاخص‌ترین آثار گلستان، برج قابوس یا گنبد کاووس است که هزار سال قدمت دارد و سال ۱۳۹۱ به ثبت آثار جهانی رسیده است. برج قابوس که بلندترین برج آجری جهان لقب گرفته و یکی از بی‌نظیرترین یادمان‌های معماری دوره اسلامی است، پیش از این سیلاب و سال گذشته نیز با انواع آفت‌ها و رطوبت و نم‌زدگی‌ها درگیر بود و سیلاب و بارش‌های اخیر همه را نگران کرد که شاید آبگرفتگی ناشی از بارش‌ها کار برج را تمام کند. اما خوشبختانه سیلاب و آبگرفتگی چندان در گنبد جاجوش نکرد و تخلیه و شرش فعلاً از سر برچ کم شد، هرچند رطوبت‌زدگی‌اش خطری است همچنان در کمین؛ مساله‌ای که طالبیان، معاون میراث فرهنگی کشور هم به آن اشاره کرد و درباره اش به رسانه‌ها

گفت با بررسی‌های انجام شده مشخص شد، رطوبت بالا رونده در برج گنبد قابوس افزایش یافته و فعلاً در حال بررسی و پایش این اثر هستیم. البته نگرانی درباره سایر آثار تاریخی گلستان همچنان بالاست. کمال‌این که معاون میراث فرهنگی کشور هم دراین خصوص گفته پل آق قلا و بخشی از دیوار بزرگ گرگان و محوطه‌های کاوش شده که در بستر رودخانه هستند آسیب‌های جدی دیده‌اند که در حال پایش هستیم و به محض فروکش آب، بررسی نهایی این آثار آغاز خواهد شد. به گفته وی آثار تاریخی کمیشان در تهدید سیل و وضعیت بحرانی قرار دارند.

#خوزستان کهن را دریا بیم

و اما خوزستان؛ استانی که در تیراز همه استان‌ها پای سیلاب به آن باز شد و تازه شروع جولان سیلاب و همه‌ها و تاخت و تازهایش در این استان است. از مسؤولان کشوری و استانی و جهادی گرفته تا مردم بومی، همه بی‌وقفه در تلاشند تا سیلاب پایش را از دشت ورود و کوهستان فراتر نگذارد و به مناطق مسکونی و محوطه‌های تاریخی راهی نیابد، چراکه خوزستان بهشت میراث فرهنگی ایران است و سرشار از تپه‌های باستانی کاوش شده و نشده‌ای که قصه‌ها و افسانه‌های تمدنی چندین هزار ساله را در سینه خود پنهان دارند. خوشبختانه هنوز خبر چندان‌ی از تخریب آثار این استان بر اثر سیلاب به گوش ما نرسیده که امیدواریم حقیقتا خبر تلخی در این زمینه نداشته باشیم. اما تا همین لحظه گفت‌وگوی ما با مدیران میراث خرمشهر و اندیمشک که در مسیر رودهای خروشان دزو کارون هستند، حاکی از تهدیدات و خسارتی به آثار این مناطق است. سجاد پاک‌گهر، مدیر میراث خرمشهر در این باره به جام‌جم گفت چهار بنای ثبت ملی شده در خرمشهر وجود دارد شامل ساختمان کنسول انگلیس (اواخر قاجار)، مسجد جامع خرمشهر و مسجد ولی عصر و موزه جنگ که هیچ‌کدام دچار آسیب و تخریب نشده‌اند. یادمان‌های راهیان نور هم تأثیری از سیلاب نداشته‌اند. وی البته اضافه‌کرد دورتا‌دور رودخانه کارون را که از وسط خرمشهر می‌گذرد، با ایجاد سیل بند فعلاً از خطر طغیان حفظ کرده‌اند.

روح... شاهرخیان، مدیر اداره میراث اندیمشک اما به ما گفت شهر باستانی لور که کنار آبراهه است، این روزها در حال شسته و ویران شدن است. به گفته وی، قلعه‌گوران هم که يك اثر ثبت ملی شده است، در حال تخریب کامل است و پل ثبت ملی شده سپهه هم که پیش از این ترمیم شده بود، اکنون مقداری آسیب دیده است. به گفته مدیر اداره میراث اندیمشک، اما يك منطقه گردشگری در شهر جم‌گلک شهرستان اندیمشک یعنی پارك والفجر آنچنان تاسیسات و زیرساخت‌هایش دچار آسیب شده که فعلاً قابل استفاده نیست.

طراح:بیژن گورانی

جدول شماره ۵۳۵۱

جدول عادی

افقی: ۱) به‌سرعت و بدون فکر کردن

پاسخ زیرکانه می‌دهد – چشم‌انداز

۲) ویران‌کننده – از مشتقات نفت–

پارچه باریکی که به لبه آستین دوخته

می‌شود (۳) چاق و فربه – بیماری

تنفسی– زمان‌سنج (۴) بدون آستر–

معصیت – ماری غیرسمی (۵) دنباله‌رو

سوزن– سنت– همدم– گوشه‌نشین

شطرنج (۶) منظور – باشگاه فوتبال

اسپانیایی– منکر و جود خدا (۷) مخترع

سینما– مرکز استان مرکزی– سهل (۸)

قصیده‌شرای قرن پنجم که حبسیات

وی معروف است (۹) چاردیواری

مسقف – قابل مشاهده – دوره‌ها

۱۰) نویسنده رمان نانا– رستگار –

چغندر پخته (۱۱) چای خارجی– پیاده

در شطرنج– از اصول دین– دودین (۱۲)

میانه روز– برقرار کردن ارتباط تلفنی–

طراح (۱۳) قسمت‌های پایانی– باریک

و کشیده– ناگزیر (۱۴) دایره‌ای‌شکل–

دارای ویژگی‌های دلاورانه– شعبه‌ای از

نژاد سفید (۱۵) دوره‌ای از زندگی‌زان–

دروغ گفتن.

عمودی: ۱) تازایی– نیروی حافظ نظم

و آرامش کشور (۲) شهری درآلمان–

دشمنی– حواری خائن (۳) مبتنی بر

يك ریتم معین– موافق– روایت‌کننده

۴) رمان مشهور رافنه دو موریه–

جد بنی اسرائیل– يك مواز آن‌کندن

غنیمت است (۵) بازیکن دفاع آزاد–

واحد اندازه‌گیری حجم مایعات– ۶– از

ابزارهای شبکه جهانی اینترنت– پی در

پی–زنده (۷) مادر آذربایجانی– شهری در

شهرستان کاشان– پستانداری شبیه

راس (۸) کبیر– شهر چشمه‌های آبگرم–

کارگركشتارگاه (۹) از بخش‌های اوستا–

دین‌ها– شبانگاه (۱۰) بدن بی‌سر–

شماره نامه‌های اداری– فرشته حامل

وحی (۱۱) فراهم آوردن – همسایه تایلند

۱۲) قابل شنیدن– برتر از دیگران– آبگیر

۱۳) با نجات – مأمور تشریفات صفوی

– پس از فوریه (۱۴) معذور است؛– توبه

کردن– دو مصراع (۱۵) بالا بردن – بیزار.

جدول ویژه

افقی: ۱) مجموعه شعری سروده

مرحومه طاهره صفارزاده – حاکم

در دوره هخامنشی (۲) امپراتور

حل جدول ویژه شماره ۵۳۵۰

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
م	ر	ک	ب	ن	ا	س	ب	ب	س	ر	خ	خ	خ	خ
۲	س	ف	ر	د	ه	ف	ت	ی	ن	ی	ن	ب	ز	خ
۳	ی	ی	و	ر	و	ا	ل	ا	ع	ا	ش	ا	ش	و
۴	ا	ج	ا	ل	ا	ج	ا	ف	ف	ر	ا	خ	ا	خ
۵	ب	ی	د	م	ش	ک	ی	ق	و	ا	م	خ	ن	خ
۶	ا	م	ا	ت	ر	ا	ب	ا	ر	ا	م	و	و	و
۷	ا	پ	ر	ک	س	ل	ا	ج	ش	ر	ا	ع	ا	ر
۸	ت	ل	ه	ی	ا	ی	و	ن	و	ش	ل	و	س	ی
۹	ع	ن	ک	ر	ا	ب	ا	ب	ا	د	م	ی	ت	ت
۱۰	ا	ا	د	ب	ی	ر	ا	ی	و	ا	د	م	ی	ت
۱۱	ل	ت	ا	خ	ا	ل	و	ی	ن	د	ا	ر	د	ر
۱۲	د	س	ی	م	ا	ی	ر	ا	ی	ر	م	ش	د	ر
۱۳	ک	ی	و	د	م	ا	و	ی	و	ا	ر	ر	خ	خ
۱۴	ا	ل	م	پ	ا	ب	ه	ا	ی	ب	ه	ا	ر	ی
۱۵	ج	ر	و	ا	س	ک	ا	ل	ه	ا	ر	و	ل	ل

حل جدول عادی شماره ۵۳۵۰

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
ک	ل	ا	م	ی	س	ا	ت	ک	ب	ر	ا	ب	ا	ک
و	د	و	د	و	د	و	د	و	د	و	د	و	د	و
۴	ن	ج	ا	ر	خ	م	ج	د	م	ا	م	ا	ش	ک
۵	م	ر	د	ا	ن	ه	ت	ب	ل	ت	ب	ل	ک	خ
۶	د	ا	م	ی	ا	ب	ا	و	و	ل	و	و	و	و
۷	ف	ر	ا	ر	ی	س	ی	ر	ی	ک	ا	ا	ی	ا
۸	ت	ا	م	ر	ا	ی	و	ب	ا	ی	ل	ا	ل	ی
۹	ی	ن	ا	ن	ش	ی	ه	ا	د	ا	ن	ا	ت	ی
۱۰	ی	ر	ف	ت	ر	م	ا	ر	م	ا	ب	ن	ب	ن
۱۱	ن	ی	و	ق	ی	ج	ا	س	ن	د	د	ر	د	ر
۱۲	م	و	د	ی	ت	ت	ش	ت	و	ر	ا	ی	ا	ی
۱۳	ا	د	ا	ل	م	م	ا	ل	ا	ی	ل	ا	ل	ی
۱۴	ه	ج	ر	ی	د	د	ی	د	و	ب	ا	ز	د	ی
۱۵	ا	ت	م	ی	ف	ر	ی	ا	ر	ی	ن	ن	ر	ر